

Retningslinjer for prøvetaking av prøver til cytologisk undersøkelse

Gynekologisk cytologi: væskebasert prøve	
Utstyr	<p>Selvholdende spekel</p> <p>Hansker</p> <p>Rovers Cervex-Brush Combi /Rovers Cervex-Brush</p> <p>SurePath Preservative Fluid – prøvebeholder</p>
Prøvetaking	<p>Prøvebeholderen merkes med pasientens navn og fødselsdato. Bruk helst maskinskrevet merkelapp. Skrives det for hånd må skriften være tydelig. Umerkede prøveglass blir vurdert som uegnet.</p> <p>Cervex-Brush Combi (brukes ikke til gravide) roteres 360 grader MED klokken TO ganger og overføres umiddelbart til prøvebeholderen.</p> <p>Cervex-Brush roteres 360 grader MED klokken FEM ganger og overføres umiddelbart til prøvebeholderen.</p> <p>Bruk kanten av prøvebeholderen til å trekke skaftet fra børstehodet slik at det havner i det STØRSTE kammeret. Børstehodet skal bli liggende i beholdere.</p> <p>Skru lokket godt på.</p>
Rekvisisjon	<p>Til prøven skal det medfølge en papirrekvisisjon.</p> <p>Rekvisisjonen merkes med pasientens fulle navn, adresse, fødselsdato og personnummer, dato for prøvetaking samt sykehistorie.</p> <p>Rekvirentens navn og HPR-nummer må være fylt ut. Bruk gjerne stempel. Manglende HPR-nummer medfører betydelig merarbeid i laboratoriet og kan medføre at rekvirerende lege ikke får prøvesvaret.</p>
Oppbevaring	<p>Dersom prøven ikke sendes til Avdeling for klinisk patologi senest dagen etter at den er tatt, må den oppbevares i kjøleskap fram til sending.</p>
HPV-test	
Prøvetaking	<p>Eventuell HPV-prøve testes på SurePath Preservative Fluid. Det er ikke nødvendig å ta egen prøve til HPV-test.</p>
Rekvisisjon	<p>Noter tydelig på rekvisisjonen at det skal tas HPV-test – skriv gjerne "+HPV" i</p>

	feltet for gynekologisk materiale.
--	------------------------------------

Urinprøve	
Utstyr	20ml sterilbeholder 50 % alkohol
Prøvetaking	<p>Prøven skal tas fra midtstråle. På grunn av celledegenerasjon kan morgenurin ikke benyttes.</p> <p>Ved utredning av mistenkt urinveismalignitet ønskes tre uriner fra tre påfølgende dager.</p> <p>Prøven fikseres like deler med 50 % alkohol eller 1/3 med 70 % alkohol.</p> <p>Beholderen skal være merket med pasientens navn og fødselsnummer, 11 siffer, samt prøvedato dersom flere beholdere.</p>
Rekvisisjon	<p>Til prøven skal det medfølge en papirrekvisisjon.</p> <p>Rekvisisjonen merkes med pasientens fulle navn, adresse, fødselsdato og personnummer, dato for prøvetaking samt sykehistorie.</p> <p>Rekvirentens navn og HPR-nummer må være fylt ut. Bruk gjerne stempel. Manglende HPR-nummer medfører betydelig merarbeid i laboratoriet og kan medføre at rekvirerende lege ikke får prøvesvaret.</p>
Oppbevaring	Fiksert materiale kan oppbevares i romtemperatur.

Prøve fra Pleura-, Ascites-, Cystevæske og andre væsker	
Utstyr	20ml sterilbeholder 50 % alkohol
Prøvetaking	<p>Materialet skal være homogent. Væskemengden vendes før den fylles i prøveglasset for å unngå bunnfall ved uttak av mer enn 20 ml.</p> <p>Prøven fikseres like deler med 50 % alkohol eller 1/3 med 70 % alkohol.</p> <p>Beholder skal være merket med pasientens navn og fødselsnummer, 11 siffer.</p>

Rekvisisjon	<p>Til prøven skal det medfølge en papirrekvisisjon.</p> <p>Rekvisisjonen merkes med pasientens fulle navn, adresse, fødselsdato og personnummer, dato for prøvetaking samt sykehistorie.</p> <p>Rekvirentens navn og HPR-nummer må være fylt ut. Bruk gjerne stempel. Manglende HPR-nummer medfører betydelig merarbeid i laboratoriet og kan medføre at rekvirerende lege ikke får prøvesvaret.</p>
Oppbevaring	Fiksert materiale kan oppbevares i romtemperatur.

Bronkial prøve

Rekvisisjon	<p>Til prøven skal det medfølge en papirrekvisisjon.</p> <p>Rekvisisjonen merkes med pasientens fulle navn, adresse, fødselsdato og personnummer, dato for prøvetaking samt sykehistorie.</p> <p>Rekvirentens navn og HPR-nummer må være fylt ut. Bruk gjerne stempel. Manglende HPR-nummer medfører betydelig merarbeid i laboratoriet og kan medføre at rekvirerende lege ikke får prøvesvaret.</p>
Oppbevaring	Fiksert materiale kan oppbevares i romtemperatur.

Skyllemateriale

Utstyr	20ml sterilbeholder og 50 % alkohol
Prøvetaking	<p>Materiale fikseres like deler med 50 % alkohol.</p> <p>Glasset skal være merket med pasientens navn og fødselsnummer, 11 siffer.</p>

Børstecytologi

Utstyr	<p>Objektglass med matt ende og gråblyant til å skrive på glass.</p> <p>Fikseringsmiddel</p>
Prøvetaking	Materiale sprayfikseres umiddelbart etter utstryking. Pasientens navn og fødselsdato skrives på med gråblyant før fiksering.

Finnålsaspirasjon

Utstyr	Objektglass med matt ende og gråblyant til å skrive på glass. Fikseringsmiddel
Prøvetaking	Materiale strykes ut på objektglass og sprayfikseres umiddelbart. Pasientens navn og fødselsdato skrives på med gråblyant før fiksering.
Ekspektorat	
Utstyr	20ml sterilbeholder og 50 % alkohol
Prøvetaking	Ved utredning for lungetumor ønskes tre prøver fra tre påfølgende dager til undersøkelsen. Prøven fikseres like deler med 50 % alkohol. Beholdere skal være merket med pasientens navn og fødselsnummer, 11 siffer, samt prøvedato dersom flere beholdere.

Spinalvæske:

Vi betrakter spinalvæsken som hastep prøve. Ring til tlf. [32 80 36 24](tel:32803624) før prøven sendes

Utstyr	20ml sterilbeholder
Prøvetaking	Prøven skal sendes ufiksert og må være hos oss før kl. 14.00. Er ikke dette mulig, tilsettes det like deler av 50 % etanol. Skriv på beholderen at prøven er fiksert. Fiksert materiale kan oppbevares i romtemperatur.
Rekvisisjon	Til prøven skal det medfølge en papirrekvisisjon. Rekvisisjonen merkes med pasientens fulle navn, adresse, fødselsdato og personnummer, dato for prøvetaking samt sykehistorie. Rekvirentens navn og HPR-nummer må være fylt ut. Bruk gjerne stempel. Manglende HPR-nummer medfører betydelig merarbeid i laboratoriet og kan medføre at rekvirerende lege ikke får prøvesvaret.

Punksjonscytologi	
Utstyr	<p>Objektglass med matt ende og gråblyant til å skrive med på glass.</p> <p>Fikseringsmiddel</p>
Prøvetaking	<p>Pasientens navn og fødselsdato skrives på med blyant.</p> <p>Det ønskes fiksert og ufiksert (lufttørket) cellemateriale.</p> <p><u>Fiksert materiale</u>: sprayfikseres umiddelbart etter utstryking.</p> <p><u>Ufiksert materiale</u>: lufttørkes/tørkes med hårføner umiddelbart etter at cellematerialet er strøket ut på objektglasset.</p>
Rekvisisjon	<p>Til prøven skal det medfølge en papirrekvisisjon.</p> <p>Rekvisisjonen merkes med pasientens fulle navn, adresse, fødselsdato og personnummer, dato for prøvetaking samt sykehistorie.</p> <p>Rekvirentens navn og HPR-nummer må være fylt ut. Bruk gjerne stempel. Manglende HPR-nummer medfører betydelig merarbeid i laboratoriet og kan medføre at rekvirerende lege ikke får prøvesvaret.</p> <p>Objektglass pakkes i egne forsendeshylser. La preparatene tørke før pakking.</p>
Oppbevaring	Objektglassene kan oppbevares i romtemperatur.